

בקשה למנוע השתתפות רשימת עלה ירוק בבחירות לכנסת ה-20:
בקשת של עמותת "תנו לאדם לחיות" – פ"ר 3/20

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

רבותי, אנחנו בדיון, האחרון להערב, בבקשה לפסילת רשימת עלה ירוק. הבקשה הוגשה על-ידי עמותת "תנו לאדם לחיות". אני מבקש להודיע לכם שלפי התוכנית המשיבים היו אמורים להגיע יותר מאוחר, אבל נתחיל, מאחר שיש מקום לדחייה על הסף - כפי שנשמע מהיועץ המשפטי לוועדה ובהמשך נשאל גם את דעתכם - ואם גם זו תהיה התוצאה, אין צורך לחכות למשיבים. חבל לחכות עוד שעה.

מי מייצג את עמותת "תנו לאדם לחיות"?

רועי כהן:

אני, אדוני.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

אנחנו מוכנים אפילו לשמוע את אדוני, אבל לפני כן יש פרוצדורה של מעין דחייה על הסף. נשמע מה אומר היועץ המשפטי, אדוני יוכל להגיב, ובעקבות זאת אני אשאל את חברי הוועדה מה דעתם.

דין ליבנה:

כפי שכבר נאמר לכם מספר פעמים במהלך היום, על ידי נציגיו המכובדים של היועץ המשפטי לממשלה לוועדה יש סמכות לפסול רשימה אך ורק בעילות המנויות בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, שאפרטן בשנית לנוחותכם:

- (1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית;
- (2) הסתה לגזענות או;
- (3) תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או של ארגון טרור נגד מדינת ישראל.

בחנו את העתירה לפסילת רשימת עלה ירוק. בעתירה טוענים העותרים נגד התעמולה של הרשימה, נגד הקמפיין של הרשימה וטוענים שהם עובדים על חוק מימון מפלגות וחוקים רבים נוספים. אך לא נמצאה עילה שנכללת בסעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת.

מבלי להדרש לגופן של הטענות, משהעתירה אינה כוללת עילה לפי סעיף 7א לחוק-יסוד: הכנסת, ניתן לדחות את העתירה הזאת על הסף, מחוסר עילה שבדין.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

מר כהן, יש לי הצעה. אדוני בוודאי משפטן ויודע, גם אני סבור שהדברים שאמר היועץ המשפטי של הוועדה הם דברים נכונים. יש אפשרות יותר מעודנת, שאדוני יאמר: זהו הדין, אנחנו משפטנים, אנחנו מקבלים את הדברים ואנחנו חוזרים בנו מהבקשה. יש אפשרות אחרת, שאדוני בכל זאת ירצה לטעון. על פניו נראה שהכיוון הולך לדחייה על הסף, כי אין אפשרות. כמו שאמר עו"ד ליבנה, אתם מדברים על נושא של מימון, על נושא של תעמולה, וזה לא נושא לדיון לפי סעיף 7א.

רועי כהן:

בפתח הדברים אני אומר לאדוני ולשאר מכובדי פה, בעתירה עצמה גם התבקש סעד חלופי, של הפסקת אותן קמפיין שערורייתי, עד כדי עבירות על מספר חוקים, וביניהם מעשים פליליים.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

וזה מביא לפסילת הרשימה?

רועי כהן:

לא. זה בפתח דברי.

העניין השני – אם יורשה לי במספר דקות קצובות, אני רוצה לפרט מדוע הפעילות שמבצעת מפלגת עלה ירוק באמצעות הקמפיין, שפורט בעתירה, בעצם עולה בקנה מידה אחד, לטענתנו, עם האיסור הקבוע בסעיף 7א(1) לחוק יסוד: הכנסת. אני אפתח באיזושהי שאלה חצי רטורית: האם פעילות בניגוד גמור לחוק מימון מפלגות, בניגוד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), ובניגוד גמור תוך ביצוע עבירה פלילית בהתאם לסעיף 122 לחוק הבחירות - האם כל זה לא מהווה פגיעה בדמוקרטיה בהתאם לסעיף 7א(1) לחוק יסוד: הכנסת?

אורי זכי:

זו לא שאלה רטורית, זו שאלה פתוחה.

ערן יארק:

לשאלה של כבודו, התשובה היא: לא.

רועי כהן:

אם יורשה לי להמשיך. האם רק כאשר יגיעו לפתחה של הוועדה הנכבדה עתירות כנגד פעילות טרוריסטית, כאלה שמבקשים לפגוע בביטחון המדינה, לפגוע בחיילי צה"ל, לפגוע באזרחי מדינת ישראל, האם רק אז זו פגיעה בדמוקרטיה?

ערן יארק:

לא, כי זה מה שכתוב בחוק. כבודו משפטן, אז שיקרא את החוק.

אלכס מילר:

מה לעשות, זה החוק.

אורי זכי:

כבודו יקרא – יש דבר מאוד גדול, לפסול רשימה. פוסלים רשימה על דבר מאוד מאוד משמעותי. לכן המחוק קבע שיהיו עילות מאוד מאוד מסוימות.

רועי כהן:

אני טוען, ולכבוד השופט ולשאר מכובדי תהיה כמובן היכולת להפעיל את שיקול דעתם ולהחליט מה שהם ימצאו לנכון, שאני רוצה להאמין שגם מפלגה אשר מנסה מזה מספר שנים לבוא ולהיכנס בשערי כנסת ישראל, לב לבה של הדמוקרטיה, דה פקטו אבן היסוד של הדמוקרטיה, מפלגה שרוצה לייצג את הציבור בבית המחוקקים, מנסה לקדם אג'נדה ייחודית מאוד, שהיא אולי לגיטימית, כשהיא מבצעת עבירות מסוג אלה שפורטו בעתירה, לדעתנו זה שולל את מהות הדמוקרטיה, שהרי נדבך חשוב ביותר בדמוקרטיה, זה שלטון החוק, זה טוהר המידות. זה לא דברים בעלמא, אלה יסודות הדמוקרטיה.

איתן הברמן:

אז מה, כל מפלגה שתעשה איזושהי עבירה, ישללו לה את הזכות להיות בפרלמנט? לא יישארו לך חברי כנסת.

רועי כהן:

אז אולי דווקא בגלל ההערה החצי הומוריסטית של חברי פה.

איתן הברמן:

הצד האחד היה חצי הומוריסטי, אבל הצד השני מאוד מהותי. אני חושב שאתה לוקח את החוק למקום שהוא ממש ממש בחיים לא התכוון אליו. הרעיון של החוק הוא שלפני שפותחים את הכנסת, לפני שעושים את הבחירות, יש הזדמנות חד פעמית, יחידה במינה, בעלת אופי ייחודי, לשלול מאנשים ללכת לפרלמנט. אתה לוקח את ההזדמנות – אני לא רוצה להגיד החגיגית, אבל הנדירה הזאת, והופך אותה למשהו יום יומי, וחבל. אני חושב שקיבלת רמז מספיק טוב.

רועי כהן:

זה נכון, אבל ...

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

עו"ד כהן, אני רוצה להוסיף לדברי עו"ד הברמן שאדוני קיבל רמז דק, אבל דק שהוא גדול.

רועי כהן:

אני הבנתי את הרמז, אדוני, אבל ....

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

לא מספיק להבין, צריך גם להפעיל שיקול דעת כדי לעשות את הצעד הבא אחרי ההבנה. אדוני רואה שיש פה מין קונצנזוס של כל חברי הוועדה, אנשים רציניים, שקוראים את החוק ויש להם גם משהו שנקרא "קומונסנס", משהו קטן כזה במוח למעלה, וכולם באותה דעה שזה המצב. זו לא בושה לבוא ולומר: רבותי, שמעתי אתכם, אני מוכן. אני לא רואה בזה הפסד, להפך – אנחנו כיבדנו את אדוני, שמענו אותו, נתנו את כל הבמה. אבל יחד עם זאת, צריך גם מספיק היגיון ושיקול דעת לבוא ולומר: רבותי, קיבלתי את דעתכם, אני אנסה בפעם הבאה. מה גם, שאם לאדוני יש באמת ראיות לדברים שהוא טוען להם נגד המפלגה, יש לו כל מיני אמצעים במקומות אחרים, אבל לא כאן.

רועי כהן:

אני מבין, אני מבין.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

מר כהן, אדוני בוודאי משפטן ויודע את מלאכתו. יחזור למשרדו, ידפדף בספר החוקים וימצא את המיקום הנכון להעלות את הטענות האלה. אם אדוני יזכה שם, יבושם לו. אבל כאן, היום, לדעתי ולדעת חברי בוועדה, אין מקום. לכן עצתי לאדוני שישקול. אם אדוני לא רוצה, אנחנו מיד נקיים את ההצבעה, ואני כבר לאן הרוח נושבת.

רועי כהן:

אני גם הבנתי. אני אסיים בשני משפטים, ברשות אדוני המכובד.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

מה זה יעזור?

יעל תותחני:

תסלח לי אדוני על החוצפה, האם אני יכולה להתערב ולשאול שאלה?

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

בדרך כלל מקובל שאחד טוען. אבל מאחר שמדובר בגברת נכבדה, ניתן לה גם כן לשאול. בבקשה.

רועי כהן:

יעל תותחני, לשעבר היועצת המשפטית של מפלגת עלה ירוק.

יעל תותחני:

אני התפטרתי.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

אז זו חציית קווים, מה שנקרא?

יעל תותחני:

לא. יש לי רק שאלה קטנה לשאול. למעשה, בעקבות הדברים ששמעתי כאן, אני מבינה דבר אחד מאוד ברור: אני, בתור מפלגה, כשאני באה ומתמודדת לכנסת בפעם המי יודע כמה.

אברהם ובר:

אני רוצה להבין, את שייכת לעלה ירוק? את מי את מייצגת?

יעל תותחני:

אני לא מייצגת אף אחד. אני לא העותרת. ביקשתי רשות לשאול.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

גברתי הנכבדה, אם גברתי לא מהצד של העותרת, אין לה זכות לדבר.

יעל תותחני:

אפשר לומר שאני מהצד של העותרת.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

לא, לא, אי אפשר לומר. מאיפה את?

יעל תותחני:

אני היועצת המשפטית של עמותת "תנו לאדם לחיות". אני לא המייצגת אותה בעתירה כאן.

ירון בן-עזרא:

את מדברת בשם מגישי העתירה?

יעל תותחני:

כן. ולכן אני רוצה לשאול שאלה מאוד פשוטה. שוב, אני מתנצלת על החוצפה. לא התכוונתי להתערב, התכוונתי בסך הכל לשבת כאן בשקט. אבל שמעתי דבר...

אברהם ובר :

כבוד השופט, אני חבר ועדה ולא הבנתי, נגד מי עותרים פה?

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

נגד עלה ירוק.

אברהם ובר :

מה זה עלה ירוק?

יעל תותחני :

גראס. אם אתה רוצה לעשן גראס, זה עלה ירוק. אני אוכל לפתוח סדנה בחוץ ואני אסביר מה זה גראס וכו'.

שאלה קטנה - מה ששמעתי כאן זה דבר שבאמת מזעזע אותי, ואני אגיד למה. עלה ירוק מתמודדת מזה הרבה שנים, מאז אמצע שנות ה-90 לכנסת, ובכל פעם שהיא נכנסת לבחירות, למיטב הבנתי כמעט בכל פעם, היא מקבלת מימון מפלגות וממשיכה הלאה לבחירות הבאות, היא לא נכנסת בפועל לכנסת. מה שקרה, בעיניי זה דבר מאוד מעניין. אנחנו שומעים כאן מקרה מאוד מעניין של מפלגה, שכדי להיכנס לכנסת מנהלת קמפיין כאשר כל הקמפיין כולו למעשה עבירה על החוק.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

גברתי, בתור משפטנית, עשתה שתי טעויות: טעות אחת, היא אמר "קמפיין". קמפיין זה לא כאן; טעות שנייה, מימון. מימון זה לא כאן. זאת אומרת, גברתי חוזרת על מה ששמעה מפי כל המכובדים כאן, ואת מחזקת את הדברים ששמעה.

יעל תותחני :

זה עדיין לא מה שרציתי לומר. אם יורשה לי בבקשה לסיים את השאלה.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

אני רוצה להגיד לגברתי, בדרך כלל לא שואלים שאלות. מי ששואל זה הגוף הזה. אבל זרמנו עם הגברת, בתנאי שהדברים שאנחנו שומעים בעלי גוון הגיוני מינימלי ביותר. אם גברתי מתחילה במימון ובקמפיין, זו לא הכתובת הנכונה.

יעל תותחני :

אבל אם אדוני, במטותא, יקשיב לי עד לסוף השאלה, אז אולי אדוני יבין מה אני רוצה. אני גורסת שלמעשה כאן, בוועדה שאנחנו נמצאים, המטרה היא לא להגיע למצב שבו אחרי זה אני מגיעה לחבר כנסת שאולי ביצע עבירה של שוחד ואז יש לו חסינות, ואז אני צריכה לשקול אם העבירה שהוא ביצע היא עד כדי כך חמורה - - -

אורי זכי :

את לא במקום הנכון. לכי למשטרה ותגישי תלונה.

קריאה :

זה לא הזמן.

יעל תותחני :

זה בדיוק הזמן. ואז אני צריכה לשקול אם העבירה שהוא ביצע היא עד כדי כך חמורה שאני צריכה לשלול את החסינות שלו ולמצוא אם זה מספיק חמור להעמיד אותו לדין.

יגאל הררי :

כבוד השופט, אני חושב שצריך להצביע.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

גברתי הנכבדה, אנחנו מודים לך מאוד ומאחלים לך המשך הצלחה בעריכת הדין.

מר כהן, אדוני יתייעץ עם עצמו, עם חברתו, וייתן לנו תשובה.

רועי כהן :

אני רק רוצה לשאול את אדוני אם יש לוועדה סמכות לדון בסעד החלופי שביקשנו?

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

אדוני, לוועדה עצמה אין סמכות לדון בכך. כפי שאמרתי לך, אתה צריך לפתוח את ספר החוקים ולמצוא את המקום המתאים להגיש את עתירתך.

רועי כהן :

אני מקבל את המלצתכם בתחילת הערב.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

וחוזר בך מהבקשה?

רועי כהן :

אבל אני...

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

אין אבל. אבל זה לא פה.

אברהם ובר :

הוא קיבל כבר את שלו, את הבמה הוא קיבל. גמרנו.

רועי כהן :

אני כן אבקש שמכובדי ידונו בסעד החלופי שביקשנו והוא הסרת הקמפיין הלא חוקי הזה.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן :

אבל אנחנו מסבירים לאדוני. עו"ד כהן, אני מתפלא על אדוני. פונים אליך אנשים מכובדים ואומרים שקמפיין זה לא כאן, ואדוני מתעקש ורוצה סעד חלופי ולחילופי חילופי חילופין.

אלכס מילר:

עו"ד כהן, על הבמה מאחוריך יושבת הכוורת הכי בכירה של היועץ המשפטי לממשלה. אתה יכול לקחת את כל מה שיש כאן, את כל המסמכים, את כל הדברים שאתה חושב שהם פליליים ולהביא לחבר'ה האלה. אני בטוח שאם יש משהו פלילי, הם הכתובת הכי טובה לבדוק את הדברים האלה.

רועי כהן:

אני מקווה שאתה צודק.

ירון בן-עזרא:

אמר לך עו"ד הברמן בצורה מדויקת.

יגאל הררי:

אפשר לסיים את זה? הוא קבל זמן דיבור יותר מסיעה.

אברהם ובר:

הוא כבר יצא ידי חובה, הוא יכול לרדת. יפה, הוא ירד.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

אוקיי, עו"ד כהן חוזר בו מהבקשה.

רועי כהן:

בעקבות המלצת הוועדה אני מושך את הבקשה.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

בשל כך הבקשה נמחקת.

החלטה: בעקבות המלצת יושב ראש הוועדה, ביקשו העותרים למשוך את בקשתם. משכך הבקשה נמחקה בזאת.

יו"ר ועדת הבחירות השופט סלים ג'ובראן:

רבותי, בשעה טובה ומוצלחת, סיימנו. אני רוצה להודות לכולכם על שהייתם קואופרטיביים, וחלקכם אפילו יותר קואופרטיביים ואקטיביים.

תודה רבה, הישיבה נעולה.